

Panun pakinoita

Valon Terho — 60-vuotias ikuinen nuorukainen.

Tänään on Pokkitormän isossa koulussa (monet vuodet ehdim kutsuakin sitä joskus kouluksi isolla l:llä, silloin, kun se vielä oli minulle kaukainen tavoite) suuri juhla. 60-vuotisjuhlaansa viettää tänään aikakauslehti Valon Terho, syntyperäisiä oululaisia ja Oulun lyseon kasvatteja. Kunnia-arvoisan koulumestarityön suorittanut ystäväme, tuo ikuinen nuorukaismielen vaalija ikävuosistaan huolimatta. Näin kirjoittelee sanomalehtimies päivänsankareista päivästä päivään ja vuodesta vuoteen. Kaikki he ovat hyviä, kuten muudan nuori teini — abiturienti — tuossa juhlanumerossaankin pikkuviisaasti, mutta totuudenmukaisesti huomauttasi, noin niinkuin "navetalla nakkaa". Tämänpäiväisen syntymäpäiväkirjoitusharjoitelma on kuitenkin aito ja tosi, sillä sen kohde on todella kehumisen arvoinen.

Tämä pakina on lisäksi kirjallisuusarvostelu, niin että en tiedä pistetäänkö tähän päälle "henkilötietoja" vai "kirjat ja taide" laatta. Sitten tämä lisäksi on puffi, koska tässä mainostetaan rahanoista tavaraa, mutta jollei tämä uusiin kymmeneen, ehkäpä ei viiteentoistakaan vuoteen, niin olkoon menneeksi (sanoo toimittaja ikäänkuin hän näistä asioista päättäisi). Valon Terho, Oulun lyseon teinikunnan kaunokirjallinen nyrkkilehti on ilmestynyt painomustepainossa (vieläpä tässä meidän painosamme) painettuna kauniina ja edustavana julkaisuna syvästä, että sekä teinikunta että sen "terho" täyttää 60 vuotta. Hyvät ihmiset, kymmenen vuotta — ja minusta kun tuntuu, että vielä näen elävästi silmiäni edessä tuon Ranniston eloksin Museokadun viitosessa, jossa silloin

nen Kurre-pojan ja kumppaneitten terho-kirje minut tavoitti. Niin ne vuodet ...

Tämä Valon Terho, joka tänä sydänyön hetkenä tätä naputelessani on pöydällä edessäni on totisesti painomusteen antannut ja julkaisuuteen kyösä näyte nykvisen lyseolaispolven vritteläisyydestä, nuorekkaasta innosta ja kieltämättä myös tulevaisuutta lupaavasta lahjakkuudesta tai sanoisinko lahjakkuuden ilmenemismahdollisuuksista. Julkaisu on kaksoisainen, toinen Valon Terhon, toinen Veitikän juhlanumero. Veitikka on kieltämättä aika vekkuli — voi niitä aikoja entisiä, kun istuttiin kapeilla juhlapenkeillä. Silloin kipeytyivät muutkin kuin istumalihakset, naurusehkeiset nimittäin. Hyvät ovat nykvisetkin näytteet, vaikka meikkäläinen juuri kubismia vmmääräkään, mutta muu. Ja sitten Terhon puoli. Sekin jakaantuu kahteen osastoon, entisten teinien ja nykvisien teinien osastoon. Näin oli myös kymmenen vuotta sitten. Muuttamat "vanhat" ja vanhenevat ovat vastanneet, valittavasti vain kovin harvat, niin toivottavaa kuin olisikin ollut, että edes jokuakin kymmenvuosi olisi ollut edustettuna. Jälkeen ovat mukana vanhat perustajajäsentistöön kuuluvat "toimittajat" Paavo Virkkunen ja Ilmari Kianto, joista kumpikin hänelle luonteenomaisella tavallaan jakaa elämänsäsaatua nuoremmilleen, tohtoripappi muistelee, opettaen, korvikirjailijamaisteri runoratsuaan kannustellen, lopuksi paradokseja parodioiden: "Meistä on tullut — mitä on tullut — tulkoot perässä toiset hullut".

Elävän kulttuurihistoriallisen pikakuvan piirtää myös todellinen filosofiantohtori Aappo Heikkonen muistelmassaan ja hänen ikäluokkaansa kuuluva Hiski Mikkonen lähettää varhaiskevaisen

runotervehdyksen syvshämärän syntymäpäivälapsella. Vierähtävät sitten vuodet, poissa ovat tämä kertaa monet polvet — poissahan monet niiden edustajista täältäkin, ajasta — ja uudet polvet elävät tuntea itsensä vanhoiksi. Tervehdysten määrä vähenee kun vuosiukujen numerot suurenevät — merkkikö siitä, että muoin lähteneet eivät enää muistaisi, hellisi muistojaan. Tuskin, mutta sattuu... Hällin Matti tervehtää, tervehtävät nuoremmatkin, onpa joukossa historian esiripun narkkusta, pikkuisen raioittava juttu "Oulu — kirjailijain lempilapsi", on "Vanha koulu laajenevana taustahahmona", on entisten puheenjohtajien tervehdyksiä ja tilifyksiä, Kaksi nuorta miestä kiinnittää erikoisesti huomiota, Eino Pitkäläkoski ja Niilo Partanen. Me olemme jo pelänneet, että Pitkäläkoski on mennyt sen pitkän tien tämä Limingan lakeuden runoilijakasvatti, mutta tässä hän on, ehkä entistä ehömpänä. Ja sitten on Piippolan nuori Partanen nyt runotelläänkin, mieheksi varttuneena. Onnea matkalle.

Rehtorin ja kuraattorin tervehdykset täydentävät. Ja nuorten omasta osastosta täytyy minun sanoa, että se sillä iälle luonteenomaisesta ja asiaankuuluvasta hieman pikkuvanhantavasta piirteestään huolimatta antaa kauniin kuvan poikien kirjallisista harrastuksista ja myös heidän aivotoiminnastaan yleensä. En käy heitä luettelemaan, sillä jos he ovat oikeilla jäljillä he kyllä kirjoittavat meikkäläiselle nimensä vielä monta kertaa. Siteeraan vain lopuksi Juhani Kirpilän, toimituksen edustajan, pakinan loppupätkää, joka sopii tähänkin peräkanneiksi: "Valon Terho haluaa olla nimensä mukaisesti viesti valosta, joka leimuaa Pohjois-Suomen vanhimmassa opinahjossa, Oulun lyseossa." Oikein.

Tänään on juhla lyseolla klo 13 ja se on tiemmä tankoitettu kaikille entisille teineille. Siellä ja yleensä lyseon osoitteella saa juhlaulkaisua tilata. Tapaan!

Panu,